

Visietekst

NEVENBESTEMMINGEN SINT ROCHUSKERK

INLEIDING

De Sint Rochuskerk in Halle heeft een grondige restauratiebeurt gehad zowel wat betreft de buitenkant als de binnenkant. Gezien de grondige secularisatie, die o.m. een groeiende ontkerkelijking meebracht, is geopteerd om de SR-kerk te valoriseren met andere bestemmingen en functies dan alleen liturgisch-kerkelijke of zuivere pastorale.

In de toekomst zal de kerk - naar we veronderstellen - steeds meer gebruikt worden voor andere profane bestemmingen. In een eerste paragraaf gaan we daar op in. In een tweede paragraaf spitsen we ons toe op kerkelijk gebruik. Wat houdt dit in? Waar zal toch rekening mee moeten gehouden als de kerk ook andere bestemmingen krijgt dan alleen liturgische?

In een derde paragraaf spitsen we ons toe op de groei en uitbouw van mogelijke nevenbestemmingen, om dan met een laatste paragraaf enkele voorstellen te lanceren rond het concrete beheer van de kerk.

1. DE SINT ROCHUSKERK IN EEN NIEUWE MAATSCHAPPELIJKE CONTEXT

Tot nu toe werd de kerk bijna hoofdzakelijk gebruikt voor erediensten. In de kelder van de kerk waren ruimtes die gebruikt werden door verenigingen en pastorale werkgroepen. Ook deze ruimtes in de kelderverdieping zijn gerestaureerd en kunnen o.m. opnieuw aan het verenigingsleven ter beschikking gesteld worden. Deze lokalen kunnen ook door andere gebruikers, buiten de kerkelijke groepen, gebruikt worden.

In het nieuwe concept stellen dat we dat het kerkschip een veel bredere invulling krijgt. Dat zal dus letterlijk een 'open ruimte' worden waar allerlei initiatieven tijdelijk of permanent kunnen doorgaan. Occasioneel kan het kerkschip ook gebruikt worden voor kerkelijke vieringen waar een grote groep mensen wordt verwacht.

De kerk staat vrij centraal in de Sint Rochuswijk. Ze is gebouwd voor deze wijk en dat moet principieel ook zo blijven. De St. Rochuswijk is sinds haar oprichting en de bouw van de kerk erg veranderd. Het kan boeiend zijn om bvb

bij de heropening van de kerk een fotoreportage te doen over de wijk “vroeger en nu”. Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat zowel ruimtelijk als wat samenstelling van de bevolking betreft we in een heel andere wijk zijn terechtgekomen. De bevolking is nu multicultureel en pluralistisch. De kerk kan gebruikt worden voor theater- en muziekvoorstellingen, als buurthuis waar bejaarden in de namiddag een kop koffie kunnen komen drinken, waar vormingsinitiatieven kunnen doorgaan, waar een voedselbank kan gevestigd worden (een sociale functie van de kerk !).

Van louter kerk wordt dit gebouw nu ook een buurthuis; een gemeenschapshuis waar iedereen uit de wijk initiatieven kan organiseren, tijdelijk of permanent. Dit gebouw moet gezien worden als een accommodatie om verbondenheid in de wijk te creëren, om mensen samen te brengen, om gemeenschap te stimuleren. Zo blijft de gemeenschapsvormende functie van het kerkgebouw gevrijwaard.

Vanuit haar eigen aard als kerk zullen nevenbestemmingen moeten gezocht worden in het gemeenschapsvormende, in dienst van mensen die om vele redenen zwakker staan in de samenleving : een ‘House of Compassion’ (cfr inspiratie vanuit de Begijnhofkerk in Brussel).

Gezien het eigen karakter dat de kerk, om historische redenen meedraagt, zijn er wel enkele beperkingen van activiteiten die niet kunnen doorgaan in de kerk. Het gaat om fuiven, grote dansfeesten en restaurantdagen. Ook geen activiteiten die burenoverlast veroorzaken.

De kerk kan ook niet gebruikt worden als aula voor burgerlijke uitvaarten en voor organisaties die een uitgesproken anti-christelijke propaganda of racistische trekken hebben.

Bij alle aanvragen zal, zeker in de beginfase, een beoordeling moeten gebeuren. Het is dan de kerkfabriek, in samenspraak met de pastoor, die hierover een beslissing nemen.

2. HET KERKELIJK GEBRUIK VAN DE ST. ROCHUSKERK

De Sint Rochusparochie is opgegaan in een pastorale werking voor de hele stad Halle. Voor de hele stad Halle wordt er gestreefd naar een eenheid in beleid voor de verschillende domeinen van de pastoraal. Een aanzienlijk deel van de pastorale activiteiten die vroeger plaatselijk in de parochie gebeurden, worden nu opgenomen op stedelijk vlak. De vermindering aan draagkracht van de plaatselijke geloofsgemeenschap, de vergrijzing van de vrijwilligers en het gering aantal priesters heeft deze schaalvergroting sterk in de hand gewerkt.

De voormalige Sint Rochusparochie wordt nu een “plaatselijke gemeenschap”, waarvan de dragende kern de huidige zondagsgemeenschap is die bestaat uit een 40-tal mensen. Een groep dus die veel kleiner en zwakker geworden is dan enkele decennia geleden.

Dat we niet meteen verwachten dat er opnieuw een breed gedragen katholieke geloofsgemeenschap zal ontstaan, betekent niet dat we de plaatselijke geloofsgemeenschap onbelangrijk vinden. Integendeel ! We vinden het belangrijk dat in elke wijk van de stad een voelbare aanwezigheid van de Kerk overeind gehouden wordt.

We blijven het belangrijk vinden plaatselijk een presentiepastoraal aan te bieden die minstens bestaat uit het aanbieden van de zondagsviering in de plaatselijke wijk en ook plaatselijke groepen te ondersteunen die concreet dienstwerk leveren aan de mensen in nood (bvb Samana).

3 WELKE GEVOLGEN HEEFT DIT VOOR HET GEBRUIK VAN DE KERK?

1. Het moet mogelijk blijven om elke zondag/ hoogdag in een afgescheiden deel rond het altaarpodium een eredienst te hebben. Alle andere activiteiten en initiatieven zullen daar moeten rekening mee houden. Alleen als de actieve groep pratikerenden zodanig zou verkleinen dat dit niet meer zinvol is zal deze functie vanzelf op te houden te bestaan.
2. Eventueel kunnen er in de week ook uitvaarten en huwelijken gebeuren voor zover dat niet interfereert met gemaakte afspraken en overeengekomen engagementen in de kerk. We kunnen van onze partnerorganisaties geen eindeloze flexibiliteit verwachten. We moeten er dus rekening mee houden dat in sommige periodes voor uitvaarten en huwelijken zal moeten uitgeweken worden naar naburige kerken. Zeker voor uitvaarten zal dit gelden omdat die, per definitie, ‘last minute’ worden georganiseerd. Dit zal een verandering van gewoontes meebrengen. Ook eventuele occasionele grotere kerkelijke vieringen zullen moeten rekening houden met een centrale en al voorafgaand opgemaakte agenda. M.a.w. in een kerk met nevenbestemmingen zullen we moeten leren werken met een agenda waar ook activiteiten van andere organisaties en initiatieven zijn opgenomen. Het zal dus wennen worden aan het idee dat de kerk niet altijd, per definitie, beschikbaar is voor erediensten.
3. Tot slot willen we de kerk ook occasioneel ter beschikking stellen van andere christelijke gemeenschappen uit Halle. Het moet dan gaan om christelijke gemeenschappen die aangesloten bij een koepelorganisatie en/of erkend door de Wereldraad der Kerken.

4 HET MEDEGEBRUIK VAN DE SINT ROCHUSKERK

Hier staan we voor onontgonnen terrein. We zullen dus stap voor stap moeten werken in een grote geest van openheid maar ook in een geest van ‘trial and error’. Een vergissing maken en daarna herbeginnen moet mogelijk zijn.

Zoals in het eindrapport van het Participatieproject van Parcum vermeld staat, zullen we een onderscheid maken tussen occasionele en wederkerende evenementen, tussen (semi)-permanente gebruikers en occasionele gebruikers. Elk van deze verschillende gebruikerstypen, zal een om eigen afsprakenkader vragen.

Occasionele evenementen	Wederkerende evenementen
Occasionele gebruikers	(Semi)-permanente gebruikers

We kunnen starten met een stuurgroep die voldoende breed is samengesteld om de geleidelijke valorisatie van de nevenbestemmingen uit te werken. Deze stuurgroep kan nu al samengesteld worden en van start gaan.

In de groep zit alvast een vertegenwoordiger van de kerkraad, iemand van de pastorale werking en verder worden mensen uitgenodigd die hun contactgegevens hebben gegeven op de participatieavonden. We zullen moeten evalueren of de samenstelling hiermee voldoende breed is. Indien niet zullen we nog andere participanten moeten zoeken.

Volgens ons zou het goed zijn dat deze startende groep voor een beperkte tijd gecoached zou worden door een buitenstaander. We dachten aan de mogelijkheid dat iemand van de Stadsdiensten deze opdracht zou krijgen. Het doel is wel dat ze op relatieve korte termijn zelfstandig moet kunnen functioneren. Aan de stuurgroep zullen best ook enkele mensen deelnemen die wat ervaringsachtergrond hebben om activiteiten te organiseren

De eerste gebruikers zullen wellicht de parochiale verenigingen zijn zoals KWB, Okra, Samana voor hun (bestuurs)vergaderingen om de kelderruimtes te gebruiken. Ze gebruikten ook vroeger al de kelderruimte. De kelderruimtes zullen ook voor andere initiatieven moeten kunnen gebruikt worden dan alleen

voornoemde bewegingen. Geen enkele vereniging of werkgroep kan een eigen lokaal claimen.

De stuurgroep kan starten met zelf enkele initiatieven uit te werken ter gelegenheid van de heropening van de kerk. Eerder in de tekst werd een fotoreportage gesuggereerd : de Sint Rochuswijk vroeger en nu samen met Opendeur-dagen bijvoorbeeld. Er werd al gesproken over een wijkkermis. Het zou mooi zijn een activiteit te vinden wat, normaal gezien, niet zo direct voor een kerk verwacht wordt. Hiermee maken we meteen concreet dat andere dan klassieke initiatieven in deze kerk kunnen plaats vinden.

Op de participatieavond werd ook gesuggereerd om rond de kerk een speeltuin/speelplein aan te leggen. In de kerk kan dan een drankgelegenheid zijn waar mensen aan tafeltjes en stoelen kunnen zitten. Dit is dan wel een suggestie naar de Stad toe.

Misschien dat hieruit al vragen komen om de kerk te gebruiken voor enkele al of niet eenmalige activiteiten.

In tweede instantie kunnen ook samenwerkingsverbanden gesloten met culturele centra van de stad, met scholen, Villa Servais, sociale dienst van de stad en nog andere partners. Prioriteit blijft toch initiatieven van en door de wijk.

Het is te voorzien dat in beginfase op een actieve wijze de kerk zullen moeten promoten, toch zou op termijn de aanmeldingen spontaan moeten komen.

5 MATERIELE EN FINANCIËLE OMKADERING

Materieel :

De kerk zal moeten voorzien worden van de nodige materiële omkadering om nieuwe functies mogelijk te maken.

Gedacht wordt aan tafels en stoelen, het plaatsen van een toog in de kerk, glazen, tassen, bordjes, verschillende (mooie !) afschermpanelen, voldoende sterke wifi-installatie.

Een mobiel projectiescherm, een beamer, ...

Deze lijst is niet exhaustief maar dit behoort toch al zeker tot de basisvoorzieningen.

Richten we de weekkapel in als een ruimte waar kleine recepties kunnen doorgaan ? Er zullen ook ruimtes nodig zijn waar voorraden kunnen

opgeslagen worden (bakken bier, ...). De uitwerking van deze materiële omkadering kan ook opgenomen worden door de op te richten stuurgroep. Afhankelijk van mogelijke gebruikers moeten we rekening houden dat in de toekomst nog andere materialen moeten aangeschaft worden.

Financiële omkadering

Het uiteindelijke doel moet zijn dat de uitbating van de nevenbestemmingen zelfbedruipend moet worden, of zelfs iets meer dan dat, zodat de mogelijkheid bestaat dat er nieuwe materialen kunnen aangekocht worden.

De stuurgroep zal geleidelijk aan moeten vervellen tot een vzw die naast de uitbating van de nevenbestemmingen, ook het zakelijk beheer dus, in handen neemt. De vzw bestaat uit leden van organisaties en initiatieven die op vrij geregelde wijze de kerk gebruiken, aangevuld met nog enkel externen. In een geest van samengedragen verantwoordelijkheid moeten de leden van deze vzw de uitbating doen van de nevenbestemmingen van de kerk.

Deze vzw sluit een bruikleenovereenkomst met de kerkfabriek.

De kerkfabriek blijft als eigenaar verantwoordelijk voor 'de eigenaarskosten' en ook voor alle kosten voor de katholieke eredienst.

Er zal een regeling moeten getroffen worden voor de vergoedingen van verwarming en elektriciteit.

In de beginfase is een startkapitaal noodzakelijk zijn. Kan de stuurgroep een projectsubsidie aanvragen aan de stad? Kan de Stichting van het aartsbisdom een bedrag schenken of voorschieten?

Een kerk gebruiken voor andere bestemmingen dan eredienst is een vrij nieuw gegeven. We duimen voor een stevige stuurgroep dat een goed team vormt, die dynamisch en creatief te werk gaat, rustig maar krachtig de problemen die er zich stellen weet op te vangen en mettertijd aan de Sint Rochuskerk een nieuwe invulling weet te geven ten dienste van de bewoners van deze wijk.